

„Vesd kenyeredet a víz színére“

Írta: *Dr. Werner Gitt* professzor, Braunschweig

Eredeti cím: Zweimal Leben rettendes Brot

Die Bekehrung des früheren Schulfreundes von Werner Gitt

Fordította: *Máté Zsuzsa* (2013. április)

A világháború után, a negyvenes évek második felében Lüchowban jártam általános iskolába (Alsó-Szászország északkeleti szélén). Abban az időben jegyre adták a kenyeret. Úgy is lehetne mondani, hogy a kenyér hiánycikk volt. Nagy szerencsém volt, hogy az osztálytársaim közül *Heinrich V.* volt a padtársam. Parasztfiú volt, és egy nagyon kicsi, csak néhány parasztházból álló faluból járt be. Nap mint nap étvágygerjesztő tízórait hozott magával az iskolába, a vajjal megkent kenyérszeletek között bőségesen volt jófajta májas vagy valami más finomság. Sokszor laktam jól belőle én is, amikor megosztotta velem a kenyerét. Alighanem ez volt az a két ok, amelyek miatt a Lüchowi osztálytársaim közül *Heinrich* volt az egyetlen, akire még több mint hatvan év után is emlékeztem.

Amikor aztán elköltöztünk onnét, elváltak utaink. Mivel sokat meséltem a családomnak a háború utáni időkről, Lüchowról és a környékbeli falvokról, de főleg *Erna* testvérről, akitől először hallottam Jézus evangéliumát, *Rona* lányunkban felébredt a kívánság, hogy menjünk el együtt a gyerekkorom színhelyére. Így indultunk el Braunschweighből Lüchowba, szobát foglaltunk egy szállodában 2010. július 13-ára és 14-ére, és bejártuk az összes lehetséges falut, amelyhez gyerekkoromban valami közöm volt.

Egyik úti célunk volt Klein-Witzeetze, egy százalékos falucska. Máig nem felejtettem el ennek a falunak a nevét, pedig több mint hatvan éve hallottam először, és akkoriban nem is jártam ott. Az volt benne a felejthetetlen, hogy *Heinrich* odavalósi volt. Ezért *Rona* és én megnéztük a telefonkönyvben, hogy vajon *Heinrich* még mindig Klein-Witzeetzében él-e. Aztán amikor odatelefonáltunk, a vonal túlsó oldalán *Edith* jelentkezett, *Heinrich* felesége. Amikor bemutatkoztam, hogy *Heinrich* egykori iskolatársa vagyok, meghívott, hogy menjünk el hozzájuk. Egy fél órával később már ott voltunk az idilli körfalu ötös számú házában. Ragyogó délutáni napsütés volt, és nagy öröm volt viszontlátni *Heinrichet*. Egész életében a szüleitől megörökölt földön gazdálkodott. Időközben átadta a gazdaságot a lányának, *Bettinának* és a vejének. Egészségileg nem volt túl jól, ezért amikor elköszöntünk, megkérdeztem, hogy nem imádkozhatnék-e érte. Beleegyezett. Ez a gazdaság és ez a kedves házaspár volt az első ottani napunk utolsó állomása.

2012. március 1-jén váratlan telefonhívást kaptam Klein-Witzeetzéből, és *Edith* arról értesített, hogy *Heinrich* Hamburg-Harburgban az Asklepius-Klinikán fekszik. Egy rendkívül ritka betegségben szenved (*Morbus Wegener*), és azt megelőzően már öt hetet kómában töltött. A kezét és a lábát nem tudja mozgatni, az intenzív osztályon van, és éjjel-nappal lélegeztető gépen tartják.

Megkérdeztem *Edith*-től, hogy meglátogathatnám-e. Amikor igent mondott, elhatároztam, hogy *Ronával* együtt megyek el hozzá. 2012. március 10-én, szombaton indultunk útnak, és miután steril köpenyt, sapkát és szájmaszkot vettünk fel, beléphettünk egy világos, műszerekkel telezsúfolt szobába. Számtalan vezeték kötötte össze *Heinrichet* azzal a műszerrel, amely a monitorokon vibráló diagramokat és számokat produkálta. Az első mondatomra:

- *Heinrich*, megismersz? - olyan örömteli meglepetéssel reagált, amennyire világoskék szeme ezt egyáltalán képest volt kifejezésre juttatni.

Elmeséltem neki a régi történetet, hogy is volt annak idején a vajás kenyérrel. Jézus egyszer azt mondta, hogy az örökkévalóságban jutalma lesz minden pohár víznek, amelyet valaha másoknak adtunk. Amikor elmagyaráztam neki, mennyivel nagyobb jutalmat fog adni az Úr azért, hogy egy éhes osztálytársával nagyvonalúan megosztotta a kenyerét, meghatódott, és felragyogott az arca. Éreztem, hogy nyitott az evangéliumra, és hogy ez itt most a kegyelem órája, amelyet Isten készített el.

Beszéltem neki az emberi életről. Eltöltünk itt valamennyi időt, aztán meghalunk. Mindenki máskor, az egyik ember negyven, a másik ötven, hatvan, hetven vagy nyolcvan évesen. Valamikor azonban eljön számunkra a vég.

- *Heinrich*, ha most meghalsz, tudod, hogy hova mégy? - kérdeztem tőle.

Ha nem is tudott megmozdulni, az értelme tiszta volt, és – ha egy kicsit nehezen is – de tudott beszélni. A kérdésekre nemmel válaszolt.

- *Heinrich*, szeretnéd tudni?

- Igen, szeretném!

Amennyire ebben a helyzetben lehetséges volt, röviden rámutattam arra, hogy ahhoz, hogy a mennyországba kerüljünk, az életünk során elkövetett összes bűnünkre bocsánatot kell kapnunk, és hogy Jézus ezért halt meg a kereszten. Mindezt el tudta fogadni. Ekkor mondtam két rövid imádságot, amelyet egy-egy kis szünetet követően mondatról mondatra utánam mondott. Amikor imádkozás után megkérdeztem:

- Biztos vagy benne, hogy a mennybe kerülsz? - egyértelmű igennel tudott válaszolni.

Megerősítésül felolvastam és elmagyaráztam neki a Róma 8,38-39-ben található, nagyon sokat mondó igét, amely azzal biztat, hogy semmi sem választhat el bennünket Krisztustól:

„Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.“

Amikor *Rona* megkérdezte, menjünk-e el, mert bizonyára nagyon elfáradt, határozottan ezt mondta:

- Maradjanak!

Amikor később elbúcsúztunk, a 23. zsoltár szavaival imádkoztunk, amelynek az első verseit *Heinrich* fejből tudta.

Nekem, mint apának szép élmény volt, hogy *Rona* mind a kétszer velem volt. Akkor, amikor először látogattuk meg *Heinrichet* Klein-Witzeetzében, és aztán azt is megtapasztalta, hogyan nyitja meg Isten egy arra kész ember előtt a mennyországot. Utólag csak csodálni tudom, milyen precízen tervez Isten. Ha azon a július 13-án nem látogattuk volna meg *Heinrichet*, soha nem értesültem volna erről a súlyos betegségéről, és akkor ez a második látogatás is elmaradt volna. A Prédikátor 11,1-ben található ige: „Vesd kenyeredet a víz színére, mert sok nap múlva megtaláloed azt“, új jelentést nyert számomra. Több mint hatvan évvel ezelőtt egy iskolás fiú megosztja a

kenyerét egy osztálytársával, és az a fiú, aki a kenyeret kapta, nagyon hosszú idő után az élet kenyerét hozza el számára.

Március 20-án, vagyis éppen tíz nappal a mi látogatásunk után, az Úr hazavitte *Heinrichet* ebből az életből. Nem sokkal az előtt halt meg, hogy *Edith* este kilenckor megérkezett az intenzív osztályra (20:45-kor). Az ápolók azt a kis sárgaréz keresztet tették a kezébe, amelyet *Rona* vitt neki, és amelynek ez volt a felirata: „Veletek vagyok“. A temetés március 29-én volt a krummaseli temetőben, három kilométerre *Heinrich* szülőhelyétől. A falu szép templomában kötött házasságot *Edith* és *Heinrich* 1964-ben. Ugyanitt tartották *Heinrich* búcsúztatóját is, amelyen sokan részt vettek a környékbeliak közül. A körülbelül nyolcvanfős gyászoló gyülekezetet, akik Klein-Witzeetzéből és a környékbeli falvakból érkeztek, a szomszédos Bellahnban látták vendégül egy csésze kávéra. Ott tartottam egy kis beszédet, amely így kezdődött:

- Senki sem ismer itt engem (*Edith*-en kívül), pedig valószínűleg a jelenlevők közül én vagyok az, aki *Heinrichet* a legrégebben ismeri.

Ez felkeltette az emberek figyelmét. Ezután bemutatkoztam, hogy legalább tudják, ki az, aki magához ragadta a szót, és mi köze van a környékbeli falvakhoz. Aztán elmondtam a megtérésem történetét, amely a szomszédos Saaßében lakó *Erna* testvérral kezdődött, és úgy végződött, hogy 1972-ben megtértem a braunschweigi városi csarnokban rendezett evangelizáción. Részletesen elmeséltem *Heinrich* fenti történetét. Ez alatt teljes csend uralkodott, mert mindenki értesülni akart az izgalmas eseményekről. Végül megemlítettem, hogy a múlt hétfőn Lübeckében tartottam előadást, amelybe szintén beleszóttam *Heinrich* történetét. Volt nálam jó néhány CD arról az előadásról, és ezeket szívesen fogadták a jelenlevők. Az asztalszomszédom ezzel a megjegyzéssel nyugtázta a szavaimat:

- Ennél jobb nem is történhetett volna velük (a temetés résztvevőivel)! *Heinrich* fia, *Andreas* nagyon boldog volt, hogy még több mint hatvan év múlva is ilyen hálásan emlékszem vissza arra a vajás kenyérré, amelyet kaptam.

Egy asszony szóba hozta *Erna* testvért is. Azt mondta, hogy ő még személyesen ismerte:

- Kerékpárral járta a falvakat, és ellátta a betegeket. Már messziről fel lehetett ismerni az egyenruhájáról és a főkötőjéről.

Rögtönzött beszédemben megemlítettem azt a saaßei parasztasszonyt is, akit csak néhány évvel *Erna* nővér halála után került a faluba, oda ment férjhez, és aki *Ronának* és nekem 2010 júliusában ezt mondta:

- Én ugyan már nem ismertem, de itt mindenki azt mondja, hogy a falu jótét lelke volt.

Nagy hatással volt rám ez az élmény. Csak utólag válik igazán világossá számomra, hogy Isten utai néha milyen hosszú távon valósulnak meg. Már az is része volt Isten bölcs és láthatatlan tervének, hogy *Heinrich* padszomszédja lettem. Az események, amelyekről most beszámoltam, és amelyek a 2012. március 1. és 29. közötti rövid időszakra koncentráálódtak, azt mutatják, hogy Isten időzítésében soha nincs túl késő.